24 לילות

צילום: איתמר גרינברג

"רוצים לספק חוויה רגשית ורוחנית עוצמתית". ואלרי גרגייב בסוף השבוע

ותודה למאסטרו

פסטיבל קלאסי בים האדום, שהתקיים בסוף השבוע באילת, אירח את כל השמות הגדולים של הז'אנר. הצטיינו: דניאל טריפונוב, הזוכה בתחרות רובינשטיין, ותזמורת מרינסקי

מקסים ריידר

מאסטרו ואלרי גרגייב מנצח ללא שרביט, ואצבעותיו הגמי־שות נראות כאילו אין בהן עצ־מות. יש לו את היכולת לתרגם ספר תווים לתמונה מוזיקלית מרהימה ביופיה, בטוהר ובעושר הצלילים, ותזמורת בית האופרה מרינסקי מסנט פטרבורג מצייתת לו.

תזמורת מרינסקי נחתה אצלנו במסג־רת פסטיבל קלאסי בים האדום, שהתקיים בסוף השבוע באילת בפעם ה־11. זה היה אחד האירועים הגדולים של המוזיקה הקלאסית בישראל: שמות גדולים, בי־צועים מרהיבים. "כל מוזיקאי יכול לנ־סות לעשות את העולם הזה למקום טוב יותר, וכאשר לרשותך יש כלי ענק כמו מרינסקי, הסיכויים לכך הם הרבה יותר גבוהים", אומר גרגייב, שהוא גם המנהל האמנותי של הפסטיבל.

"אנחנו כאן כדי לספק לקהל הישרא־לי הנאמן והאיכותי חוויה רגשית ורוח־נית עוצמתית, שבסופה הוא ירגיש אסיר תודה, ולאו דווקא לנו אלא קודם כל למלחינים. למרינסקי יש כוחות לביצוע שכזה", ממשיך גרגייב. צודק לגמרי.

הפסטיבל נפתח ברקוויאם – המיסה הגדולה למתים של הקטור ברליוז הצ־רפתי, יצירה עמוקה ופילוסופית, עשירה במצבי רוח מנוגדים ומסתיימת בשלווה. בביצוע כיכבה מקהלת מרינסקי הנפלאה, אם כי בחירת הסולן לא הייתה מוצלחת במיוחד.

הערב השני של הפסטיבל הוקדש לאחת האופרות הבלתי רגילות של המאה העשרים – "מלאך האש" של סרגיי פרו־קופייב בביצוע קונצרטנטי. סיפור הע־לילה מתרחש בגרמניה של ימי הביניים. אישה צעירה ושמה רנטה, שהיא כנראה אחוזת דיבוק, מחפשת אחרי היינריך המלך. בכתיבתו המודרניסטית משלב פרוקופייב בין התיאור המוזיקלי הדרמתי של העולם האפל של הדעות הקדומות, המיסטיקה וההיסטריה הדתית של הת־קופה, עם הסאטירה על אותן התופעות. עם זמרת הסופרן לריסה גוגולבסקייה בתפקיד רנטה, זאת הייתה חוויה דרגשית מסעירה, שלא תישכח זמן רב.

הפסטיבל נחתם בביצוע מרהיב של הסימפוניה התשיעית של בטהובן, שנת־נה לגרגייב אפשרות להציג לראווה את הכוחות המוזיקליים של בית האופרה של מרינסקי.

במקביל לתוכנית הגדולה מהחיים הת־קיימו במסגרת הפסטיבל קונצרטים קא־מריים מרתקים בהשתתפות מיטב הנגנים הצעירים הישראלים (כמו הכנר סרגיי אוסטרובסקי והצ'לניים קיריל זלוטניקוב ואיריס רגב) והיפנים (כמו הכנרת עטורת פרסים טמאקי קואקובו). גולת הכותרת הייתה רסיטל של הפסנתרן דניאל טרי־פונוב (21), הגאון הביישן הצעיר, זוכה שתי התחרויות החשובות בעולם המוזיקה – רובינשטיין וצ'ייקובסקי.

הבעיה היחידה של הפסטיבל הייתה התנאים האקוסטיים בהאנגר שבו מת־קיימים הקונצרטים הגדולים. אקוסטיקה אינה המצאה של סנובים אלא כלי שמע־ביר את המתרחש על הבמה לקהל באולם. הביצוע המושלם בתנאים אקוסטיים לא טובים, הוא כמו בריחה מבדיקה שמספר אדם נטול חוש הומור. שנים מדבר גרגייב על כך שהקמתו של אולם הולם יתרום לא רק לפסטיבל שלו, אלא לחיי התרבות בארץ. אז באמת הגיע הזמן.